

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΛΟΓΟΥΣ ΑΠΑΞΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στόχοι της παρούσας έρευνας ήταν (α) να εξετάσει τους λόγους απαξίωσης της πολιτικής, (β) να διερευνήσει το πολιτικοκοινωνικό προφίλ των πολιτών σε σχέση με τη στάση τους προς την πολιτική, (γ) να μελετήσει τη στάση των νέων (ηλικίας 18-35) προς την πολιτική και (δ) να εντοπίσει τους τρόπους με τους οποίους πιστεύουν οι πολίτες ότι μπορεί να βελτιωθεί η πολιτική ζωή στην Κύπρο

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ

Στην έρευνα συμμετείχαν 254 άτομα που εθελοντικά συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο διαδικτυακά. Στην έρευνα συμμετείχαν άτομα διαφορετικού επιπέδου σπουδών (απόφοιτοι δημοτικού-άποφοιτοι Πανεπιστημίου /Μεταπτυχιακά) και διαφορετικών επαγγελματιών (εκπαιδευτικοί, επιχειρηματίες, ιδιωτικοί υπάλληλοι, λογιστές, συνταξιούχοι, φοιτητές, αστυνομικοί, δημοσιογράφοι, γεωργοί, κτλ.). Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει την ηλικιακή κατανομή των υποκειμένων της έρευνας.

Πίνακας 1

Ηλικιακή Κατανομή Υποκειμένων

	Ηλικιακή Ομάδα	Ποσοστό
1	18-24	18,8
2	25-29	24,6
3	30-39	23,2
4	40+	33,3

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Α. Λόγοι Απαξίωσης της Πολιτικής

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας (δείτε Πίνακα 2), οι σημαντικότεροι λόγοι απαξίωσης της πολιτικής είναι η έλλειψη ηθικής στην πολιτική (Μ.Ο.=5,35) και η δομή του πολιτικού συστήματος (Μ.Ο.=5,91). Η δομή του πολιτικού συστήματος αναφέρεται στο γεγονός ότι χρειάζονται αρκετά λεφτά ή συγγένεια με κάποιο πολιτικό πρόσωπο, για να επιβιώσει κάποιος πολιτικός. Τρίτος λόγος απαξίωσης της πολιτικής είναι το γεγονός ότι οι πολίτες θεωρούν ότι οι πολιτικοί υποκύπτουν στις πιέσεις των συντεχνιών και των κοινωνικών συνόλων στη λήψη αποφάσεων (Μ.Ο.=5,84). Σημαντικός, επίσης, παράγοντας απαξίωσης της πολιτικής είναι οι ίδιοι οι πολιτικοί και η συμπεριφορά τους (Μ.Ο.=4,37). Συγκεκριμένα, οι πολίτες πιστεύουν ότι οι πολιτικοί είναι αναξιόπιστοι, εκφράζουν το κατεστημένο, δεν προτείνουν καινούριες ιδέες και ενεργούν με βάση τα προσωπικά τους συμφέροντα. Τέλος, οι πολίτες πιστεύουν ότι δεν μπορεί κάποιος να αλλάξει πράγματα

στον κόσμο με το να ασχοληθεί με την πολιτική (Μ.Ο.=5,11). Επιπρόσθετα, τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως η άποψη των πολιτών είναι ότι η ενασχόληση με την πολιτική δεν είναι ξεπερασμένη (Μ.Ο.=3,19) , οι πολιτικοί δεν είναι οι αποτυχημένοι της ζωής και καλοί πολιτικοί δεν είναι όσοι παρευρίσκονται σε κοινωνικές εκδηλώσεις.

Πίνακας 2

Λόγοι Απαξίωσης της Πολιτικής

A/A	ΛΟΓΟΙ ΑΠΑΞΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Μ.Ο.	Τ.Α.
1	Δεν υπάρχει ηθική στην πολιτική	5,35*	1,92
2	Το πολιτικό σύστημα (λεφτά για να επιβιώσεις, συγγένεια, το σύστημα δεν επιτρέπει στους νέους να επιβιώσουν)	4,91	1,36
3	Πολιτική εξασκούν οι συντεχνίες και τα κοινωνικά σύνολα με τις πιέσεις τους	4,84	1,51
4	Οι πολιτικοί και η συμπεριφορά τους (λένε τα ίδια, εκφράζουν το κατεστημένο, αναξιόπιστοι, προσωπικά οφέλη)	4,37	1,64
5	Δεν μπορείς να αλλάξεις πράγματα στον κόσμο με το να ασχοληθείς με την πολιτική	4,11	2,03
ΜΗ ΛΟΓΟΙ ΑΠΑΞΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ			
1	Η πολιτική δεν είναι της μόδας	3,19	1,90
2	Οι πολιτικοί είναι οι αποτυχημένοι της ζωής και παρευρίσκονται σε κοινωνικές εκδηλώσεις	2,79	1,67

*1:Διαφωνώ Απόλυτα, 7:Συμφωνώ Απόλυτα

B. Πολιτικοκοινωνικό προφίλ

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι πολίτες που συμμετείχαν είχαν ανεπτυγμένο πολιτικοκοινωνικό προφίλ (δείτε Πίνακα 3). Συγκεκριμένα, τα υποκείμενα έδειξαν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τα ευρωπαϊκά θέματα (Μ.Ο.=6,22), όπως την ανάγκη για ενημέρωση για τις πολιτικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στη συνέχεια, τα υποκείμενα έδειξαν υψηλό ενδιαφέρον για το κυπριακό πρόβλημα (Μ.Ο.=5,90) και θετική στάση προς την πολιτική (Μ.Ο.=5,89). Τέλος, υψηλό ήταν και το ενδιαφέρον τους για τα κοινωνικά-οικολογικά προβλήματα (Μ.Ο.=5,71), δηλώνοντας την προθυμία τους να συμμετάσχουν σε φιλανθρωπικό έργο ή σε εκστρατείες προστασίας του περιβάλλοντος.

Στη συνέχεια ελέγξαμε κατά πόσο οι τέσσερις παράγοντες του πολιτικοκοινωνικού προφίλ των υποκειμένων που μελετήσαμε σχετίζονται με τους παράγοντες απαξίωσης της πολιτικής. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ορισμένοι παράγοντες απαξίωσης της πολιτικής σχετίζονται αρνητικά μόνο με τη στάση προς την πολιτική. Συγκεκριμένα, η στάση προς την πολιτική σχετίζεται αρνητικά με τον παράγοντα «πολιτικό σύστημα» ($r=-0,43$, $p<0,01$), με τον παράγοντα «πολιτικοί και συμπεριφορά τους» ($r=-0,35$, $p<0,01$) και με τον παράγοντα «δεν μπορείς να αλλάξεις πράγματα στον κόσμο» ($r=-0,36$, $p<0,01$). Επομένως, όσο πιο

θετική στάση προς την πολιτική έχουν οι πολίτες, τόσο λιγότερη αρνητική είναι η γνώμη τους για τους παράγοντες που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Τέλος, διαφάνηκε ότι οι παράγοντες απαξίωσης της πολιτικής δεν σχετίζονται με το ενδιαφέρον τους για το κυπριακό πρόβλημα, τα κοινωνικά προβλήματα και τα ευρωπαϊκά θέματα.

Πίνακας 3

Πολιτικοκοινωνικό προφίλ

A/A	ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ	M.O.	T.A.
1	Στάση προς την πολιτική	5,89	1,46
2	Ενδιαφέρον για το κυπριακό πρόβλημα	5,90	1,01
3	Ενδιαφέρον για τα κοινωνικά-οικολογικά προβλήματα	5,71	0,93
4	Ενδιαφέρον για την ευρωπαϊκή πολιτική	6,22	0,80

Γ. Στάση των νέων

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 4, οι νέοι (ηλικιακή ομάδα 18-35) πιστεύουν ότι οι κομματικές νεολαίες είναι φερέφωνα των παραδοσιακών κομμάτων (M.O.=5,06) και ότι η εμπλοκή σε μια κομματική νεολαία προσφέρει κομματικοποίηση και όχι πολιτικοποίηση (M.O.=4,47). Σημαντικό στοιχείο είναι, επίσης, το γεγονός ότι οι νέοι πιστεύουν ότι δεν υπάρχουν πολιτικοί που να εμπνέουν τους νέους (M.O.=4,47) και ότι η πολιτική τους συνείδηση δεν μπορεί να εκφραστεί μέσω των κομματικών νεολαιών (M.O.=4,15). Για αυτό, πιστεύουν ότι θα εκτιμηθεί πολύ περισσότερο η προσφορά τους σε μια μη κυβερνητική οργάνωση παρά σε μια κομματική νεολαία (M.O.=4,29). Αποθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι οι νέοι πιστεύουν πως τα άτομα που ασχολούνται με τις κομματικές νεολαίες το κάνουν, για να έχουν ανταλλάγματα (M.O.=4,12).

Πίνακας 4

Στάση των νέων προς την πολιτική

A/A	ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	M.O.	T.A.
1	Οι κομματικές νεολαίες είναι φερέφωνα των παραδοσιακών κομμάτων.	5,06	1,76
2	Η εμπλοκή σε μια κομματική νεολαία μπορεί να προσφέρει κομματικοποίηση και όχι πολιτικοποίηση.	4,47	2,09
3	Δεν υπάρχουν πολιτικοί που να εμπνέουν τους νέους.	4,35	2,04
4	Θα εκτιμηθεί πολύ περισσότερο η προσφορά σε μια μη κυβερνητική οργάνωση παρά σε μια κομματική νεολαία.	4,29	2,02
5	Η πολιτική συνείδηση των νέων δεν μπορεί να εκφραστεί μέσω των κομματικών νεολαιών.	4,15	2,11
6	Οι νέοι που ασχολούνται με τις κομματικές νεολαίες το κάνουν, για να έχουν ανταλλάγματα.	4,12	2,13
7	Δεν αποδέχονται το φανατισμό της «παραδοσιακής πολιτικής».	4,00	1,95

*1:Διαφωνώ Απόλυτα, 7:Συμφωνώ Απόλυτα

Γ. Τρόποι Βελτίωσης της Πολιτικής

Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τρεις παράγοντες που κατέδειξε η έρευνα, οι οποίοι μπορούν να βελτιώσουν τη στάση των πολιτών προς την πολιτική. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 5, οι πολίτες πιστεύουν ότι οι συνεργασίες των πολιτικών κομμάτων πρέπει να γίνονται αποκλειστικά με βάση προτάσεις και όχι ιδεολογίες του παρελθόντος (Μ.Ο.=6,15). Σημαντική διάσταση αυτού του παράγοντα είναι, επίσης, η άποψη των πολιτών ότι τα κόμματα πρέπει να στηρίζουν ρεαλιστικές προτάσεις στο Κυπριακό και όχι να εκμεταλλεύονται τα συναισθήματα του κόσμου, επαναλαμβάνοντας μη ρεαλιστικά συνθήματα. Ο δεύτερος παράγοντας βελτίωσης της πολιτικής αναφέρεται στην ανάγκη διαφάνειας ως προς τα οικονομικά θέματα των πολιτικών προσώπων και στον τρόπο διαμόρφωσης των πολιτικών τους θέσεων (Μ.Ο.=6,09). Συγκεκριμένα, οι πολίτες πιστεύουν ότι οι πολιτικοί πρέπει να δημοσιεύουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τα περιουσιακά τους στοιχεία, να μην ασκούν άλλο επάγγελμα κατά τη θητεία τους και να συμβουλεύονται ειδικούς στη λήψη αποφάσεων και όχι με βάση τα προσωπικά τους συμφέροντα ή τις πιέσεις κοινωνικών συνόλων και να ενημερώνουν έγκαιρα τους πολίτες για τα σχέδια νόμου που προτίθενται να καταθέσουν, ώστε να υπάρχει δυνατότητα διαλόγου. Τέλος, ο τρίτος παράγοντας βελτίωσης της πολιτικής σχετίζεται με την ανάγκη αλλαγής της πολιτικής συμπεριφοράς και στην εφαρμογή μεθόδων συμμετοχικής/ηλεκτρονικής δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, οι πολίτες πιστεύουν ότι υπάρχει ανάγκη συνεχούς ανανέωσης των πολιτικών προσώπων. Οι πολίτες να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων των κομμάτων μέσω διαφόρων τρόπων ηλεκτρονικής δημοκρατίας, όπως ηλεκτρονική ψηφοφορία, ενημέρωση και συζήτηση σε πολιτικά blogs και forum. Οι πολίτες να συμμετέχουν στις τοπικές κοινωνίες μέσω της διεξαγωγής δημοψηφισμάτων για σοβαρά θέματα και τα πολιτικά κόμματα να ζητούν από διακεκριμένους επιστήμονες να συμμετέχουν στη διαμόρφωση της πολιτικής τους.

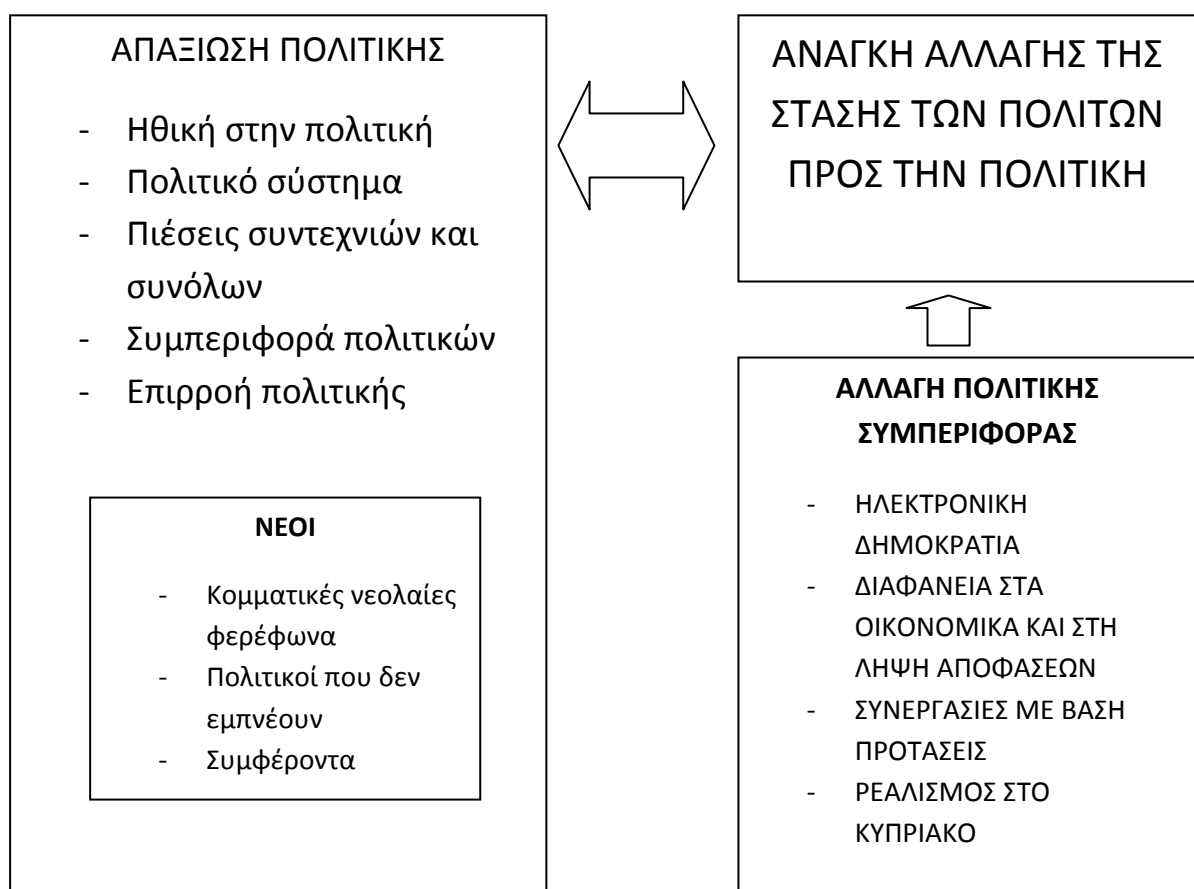
Πίνακας 5

Παράγοντες Βελτίωσης της Πολιτικής

A/A	Παράγοντες	Μ.Ο.	Τ.Α.
1	Αλλαγή πολιτικής συμπεριφοράς και συμμετοχική/ηλεκτρονική δημοκρατία	5,90	1,03
2	Διαφάνεια στα οικονομικά θέματα και στη λήψη αποφάσεων	6,09	0,99
3	Συνεργασίες με βάση αρχές και ρεαλισμός στο κυπριακό	6,15	1,14

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Διάγραμμα 1 παρουσιάζει συνοπτικά τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας. Οι πολίτες απαξιώνουν την πολιτική λόγω της έλλειψης ηθικής στην πολιτική, του πολιτικού συστήματος, των πιέσεων των συντεχνιών και των συνόλων, της συμπεριφοράς των πολιτικών και της επιρροής της πολιτικής. Ειδικά, οι νέοι πιστεύουν ότι οι κομματικές νεολαίες αποτελούν φερέφωνα των κομμάτων, αυτοί που ασχολούνται το κάνουν για το προσωπικό τους συμφέρον και ότι δεν υπάρχουν πολιτικοί που εμπνέουν. Για αυτό, υπάρχει ανάγκη αλλαγής της στάσης των πολιτών προς την πολιτική μέσω της αλλαγής της πολιτικής συμπεριφοράς των πολιτικών, την υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων ηλεκτρονικής δημοκρατίας, τη διαφάνεια στα οικονομικά και στον τρόπο λήψης αποφάσεων και στη σύναψη συμφωνιών με βάση αρχές και προτάσεις.

Διάγραμμα 1: Απαξίωση πολιτικής και τρόποι αλλαγής πολιτικής συμπεριφοράς.

Σημείωση: Τα αποτελέσματα της έρευνας εκφράζουν τις απόψεις των υποκειμένων που συμμετείχαν.

Ανάλυση και παρουσίαση αποτελεσμάτων

Γραμματεία Μελέτης Πολιτικής Συμπεριφοράς

Μάριος Πιττάλης (Phd)